मंडल आयोगाच्या शिफारशीनुसार इतर मागासवर्गीयांना शासकीय व निमशासकीय सेवेत आरक्षण.

पदोन्नतीमधील आरक्षण तसेच बिंदू नामावली इत्यादीमध्ये बदल.

महाराष्ट्र शासन,

सामान्य प्रशासन विभाग,

शासन निर्णय, क्रमांक: बीसीसी -१०९३/२१६७/सीआर १४१/९३/१६-ब,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक :- १८ जून १९९४.

वाचा :- १] शासन निर्णय, सामान्यप्रशासन विभाग, क्रमांक-बीसीसी १०६४/१११/जे, दिनांक ९ एप्रिल १९६५.

२] शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक-बीसीसी १०९१/२५५१/ [ड]/१६-ब, दिनांक २७ मार्च १९९१.

३] शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक-बीसीसी १०९३/२१६७/ सीआर १४१/९३/१६-ब, दिनांक २३ मार्च १९९४.

शासन निर्णय :- शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक:- बीसीसी १०९३/२१६७/सीआर-१४१/९३/१६-ब, दिनांक २३ मार्च १९९४ अन्वये मंडल आयोगाच्या शिफारशीनुसार इतर मागासवर्गीयांना शासकीय, निम-शासकीय तसेच मंडळे, महामंडळे, नगरपालिका, महानगरपालिका, जिल्हा परिषदा, सहकारी बॅन्का, शासकीय उपक्रम व शैक्षणिक संस्था इत्यादिंच्या सेवेमध्ये खाली उल्लेखिल्याप्रमाणे आरक्षण विहित करण्यात आले आहे :-

अ] विमुक्त जाती [१४ व तत्सम जाती]	३%
ब] भटक्या जमाती [जानेवारी १९९० पूर्वीच्या २८ व तत्सम जमाती]	२.५%
क] भटक्या जमाती [धनगर व तत्सम जमाती]	३.५%
ड] भटक्या जमाती [वंजारी व तत्सम जमाती]	२%
इ] इतर मागासवर्गीय	१९%

२. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : बीसीसी-१०६४/१११/जे, दिनांक ९ एप्रिल १९६५ अन्वये अनुसूचित जाती व अनुसूचित जातीतील बौध्द धर्म

...२/

निर्गमित
२२/६/९४

स्वीकारलेल्या व्यक्ती यांच्याकरिता १३% आणि अनुसूचित जमाती यांच्याकरिता ७% आरक्षण विहित करण्यात आलेले आहे. त्यात कोणताही बदल करण्यात आलेला नसून ते आरक्षण यापुढेही चालू राहील.

३. वर उल्लेखिलेल्या परिच्छेद-१ मध्ये मंडल आयोगाच्या शिफारशीनुसार आरक्षणाची जी वाढीव टक्केवारी दर्शविण्यात आलेली आहे, त्यामध्ये "ब" येथे उल्लेखिलेल्या भटक्या जमातीकरिता २.५% व "क" येथे उल्लेखिलेल्या भटक्या जमातीकरिता ३.५% आरक्षण विहित करण्यात आलेले आहे. आरक्षण असे अपूर्णांकात असल्यामुळे सध्या अस्तित्वात असलेल्या १०० बिंदू नामावलीचा वापर करणे गैरसोयीचे होत आहे. केंद्र शासनाच्या धर्तीवर १०० बिंदू नामावली ऐवजी २०० बिंदू नामावलीचा वापर करणे, नाशिक, ठाणे, धुळे, कुलाबा [रायगड], यवतमाळ, चंद्रपूर, गडचिरोली या जिल्ह्यांकरिता अनुसूचित जमातीकरिता सरळ सेवा भरतीसाठी असलेल्या वाढीव आरक्षणात बदल करावा की ते तसेच पुढे चालू ठेवण्यात यावे, पदोन्नतीसाठी सध्या अस्तित्वात असलेली ५० बिंदू नामावली तशीच पुढे चालू ठेवण्यात यावी किंवा कसे, त्याचप्रमाणे भटक्या जमाती [धनगर व तत्सम जमाती] आणि भटक्या जमाती [वंजारी व तत्सम जमाती] यांना पदोन्नतीमध्ये आरक्षण ठेवावयाचे किंवा कसे हे प्रश्न शासनाच्या विचाराधीन होते. या सर्व प्रश्नांचा सखोल विचार करुन शासनाने आता खालीलप्रमाणे निर्णय घेतले आहेत :-

[१] ठाणे, नाशिक, धुळे या जिल्ह्याकरिता अनुसूचित जमातीकरिता सरळ सेवा भरतीसाठी वर्ग-३ व वर्ग-४ च्या पदांकरिता २२%, यवतमाळ जिल्ह्याकरिता १४%, चंद्रपूर, गडचिरोली जिल्ह्याकरिता १५% आणि कुलाबा [रायगड] जिल्ह्याकरिता जे ९% आरक्षण विहित करण्यात आलेले आहे ते यापुढेही तसेच चालू ठेवण्यात यावे. याबाबतची सुधारित २०० बिंदू नामावली स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येईल.

[२] सरळसेवा भरतीकरिता सध्याच्या १०० बिंदू नामावलीऐवजी या निर्णयासोबत जोडलेल्या नमुनेवजा २०० बिंदू नामावलीचा वापर करण्यात यावा.

[३] धनगर समाज व त्या समाजाच्या तत्सम जाती यांना दिनांक २५ मे १९९० पासून भटक्या जमातीमध्ये समाविष्ट करण्यात आल्यामुळे तसेच वंजारी समाजाला शासनाचा अंतिम निर्णय होईपर्यन्त बंजारा

या जातीशी तत्सम जात समजावी या सर्वोच्च न्यायालयाच्या निकालामुळे विमुक्त जाती व भटक्या जमाती यांच्या आरक्षणात

शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक-बीसीसी १०९२/१६९२/ प्र.क्र. १५४/मोव्हा-व, दिनांक ४ ऑगस्ट १९९२ अन्वये पूर्वी असलेल्या ४% आरक्षणात वाढ करून ते सरळ सेवा भरतीकरिता ६%करण्यात आले होते. शासन निर्णय, समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग, क्रमांक-सीबीसी -१२९१/२२२/मावक-५, दिनांक २३ मार्च १९९४ अन्वये वंजारी ही जात "बंजारा" या जातीशी तत्सम जात नाही असा निर्णय घेतलेला आहे.

[४] शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक-बीसीसी १०९३/२१६७/सीआर १४१/९३/१६-ब, दिनांक २३ मार्च १९९४ अन्वये भटक्या जमाती [धनगर व तत्सम] यांच्याकरिता असलेले ३.५% आरक्षण तसेच भटक्या जमाती [वंजारी व तत्सम जमाती] यांच्याकरिता असलेले २% आरक्षण हे फक्त सरळ सेवा भरतीकरिता लागू आहे. या जमातींना [धनगर व तत्सम जमाती, वंजारी व तत्सम जमाती] पदोन्नतीमध्ये आरक्षण राहणार नाही.

[५] पदोन्नतीसाठी सध्या अस्तित्वात असलेली ५० बिंदू नामावली तशीच पुढे चालू ठेवण्यात यावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

[शांता शास्त्री]
प्रधान सचिव [सेवा],
महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

राज्यपाल यांचे सचिव,
मुख्य मंत्र्यांचे सचिव,
सर्व मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
अपर मुख्य सचिव
मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग,
सर्व विभागीय आयुक्त,
सर्व जिल्हाधिकारी,
सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
* प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मूळ शाखा, मुंबई,

..४/

* प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपील शाखा, मुंबई,

* प्रबंधक, लोकायुक्त आणि उपलोकायुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई,

* सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई.

सचिव, सर्व प्रादेशिक निवड मंडळे,

सचिव, राज्य निवड मंडळ,

संचालक, समाजकल्याण, पुणे,

आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक,

संचालक, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे,

संचालक, सेवायोजन, मुंबई.

महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२ [लेखा व अनुज्ञेयता], मुंबई/नागपूर,

महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ [लेखा परीक्षा], मुंबई/नागपूर,

अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई

निवासी लेखा अधिकारी, मुंबई,

सर्व मंत्रालयीन विभागाच्या अधिनस्त्याखालील विभागप्रमुख व कार्यालय प्रमुख,

सर्व मंत्रालयीन विभाग,

निवड नस्ती.

* पत्राने.

अनुक्रमांक १.	पदे राखीव किंवा खुली आहेत २.	अनुक्रमांक १.	पदे राखीव किंवा खुली आहेत. २.
१.	अनुसूचित जाती	३०.	अनुसूचित जमाती
२.	अनुसूचित जमाती	३१.	इतर मागास वर्ग
३.	विमुक्त जाती[अ]	३२.	खुली
४.	भटक्या जमाती[ब]	३३.	अपंग[अंध]
५.	इतर मागास वर्ग	३४.	अनुसूचित जाती
६.	खुली	३५.	खुली
७.	खुली	३६.	इतर मागास वर्ग
८.	खुली	३७.	खुली
९.	अनुसूचित जाती	३८.	खुली
१०.	इतर मागास वर्ग	३९.	खुली
११.	खुली	४०.	इतर मागास वर्ग
१२.	खुली	४१.	अनुसूचित जाती
१३.	खुली	४२.	खुली
१४.	खुली	४३.	खुली
१५.	इतर मागास वर्ग	४४.	अनुसूचित जमाती
१६.	अनुसूचित जमाती	४५.	खुली
१७.	अनुसूचित जाती	४६.	खुली
१८.	खुली	४७.	इतर मागास वर्ग
१९.	खुली	४८.	खुली
२०.	खुली	४९.	अनुसूचित जाती
२१.	इतर मागास वर्ग	५०.	भटक्या जमाती[ड]
२२.	खुली	५१.	खुली
२३.	खुली	५२.	इतर मागास वर्ग
२४.	खुली	५३.	खुली
२५.	अनुसूचित जाती	५४.	खुली
२६.	इतर मागासवर्ग	५५.	खुली
२७.	खुली	५६.	भटक्या जमाती[क]
२८.	खुली	५७.	अनुसूचित जाती
२९.	भटक्या जमाती[क]	५८.	अनुसूचित जमाती

..२/-

१.	२.
५९.	इतर मागास वर्ग
६०.	खुली
६१.	खुली
६२.	खुली
६३.	इतर मागास वर्ग
६४.	खुली
६५.	अनुसूचित जाती
६६.	अपंग[मूक बधीर]
६७.	विमुक्त जाती[अ]
६८.	इतर मागास वर्ग
६९.	खुली
७०.	खुली
७१.	खुली
७२.	अनुसूचित जमाती
७३.	अनुसूचित जाती
७४.	इतर मागास वर्ग
७५.	खुली
७६.	खुली
७७.	खुली
७८.	इतर मागास वर्ग
७९.	खुली
८०.	खुली
८१.	अनुसूचित जाती
८२.	भटक्या जमाती[ब]
८३.	खुली
८४.	इतर मागास वर्ग
८५.	खुली
८६.	अनुसूचित जमाती

१.	२.
८७.	भटक्या जमाती[क]
८८.	खुली
८९.	अनुसूचित जाती
९०.	इतर मागास वर्ग
९१.	खुली
९२.	खुली
९३.	खुली
९४.	इतर मागास वर्ग
९५.	अनुसूचित जाती
९६.	खुली
९७.	विमुक्त जाती[अ]
९८.	इतर मागास वर्ग
९९.	अपंग[अस्थिव्यंग]
१००.	भटक्या जमाती[ड]
१०१.	अनुसूचित जाती
१०२.	अनुसूचित जमाती
१०३.	विमुक्त जाती[अ]
१०४.	भटक्या जमाती[ब]
१०५.	इतर मागास वर्ग
१०६.	खुली
१०७.	खुली
१०८.	खुली
१०९.	अनुसूचित जाती
११०.	इतर मागास वर्ग
१११.	खुली
११२.	खुली
११३.	खुली
११४.	भटक्या जमाती[क]

१.	२.	१.	२.
१७३.	अनुसूचित जाती	१८७.	खुली
१७४.	भटक्या जमाती[क]	१८८.	खुली
१७५.	इतर मागास वर्ग	१८९.	अनुसूचित जाती
१७६.	खुली	१९०.	इतर मागास वर्ग
१७७.	खुली	१९१.	खुली
१७८.	इतर मागास वर्ग	१९२.	खुली
१७९.	खुली	१९३.	विमुक्त जाती[अ]
१८०.	खुली	१९४.	इतर मागास वर्ग
१८१.	अनुसूचित जाती	१९५.	अनुसूचित जाती
१८२.	खुली	१९६.	भटक्या जमाती[ब]
१८३.	इतर मागास वर्ग	१९७.	भटक्या जमाती[क]
१८४.	खुली	१९८.	इतर मागास वर्ग
१८५.	खुली	१९९.	अपंग [अस्थिव्यंग]
१८६.	अनुसूचित जमाती	२००.	भटक्या जमाती[ड]

१] अनुसूचित जाती	१३%	२६
२] अनुसूचित जमाती	७%	१४
३] विमुक्त जाती[अ] [१४ व तत्सम जाती]	३%	६
४] भटक्या जमाती[ब] जानेवारी, १९९० पूर्वीच्या २८ व तत्सम जमाती]	२.५%	५
५] भटक्या जमाती[क] [धनगर व तत्सम जमाती]	३.५%	७
६] भटक्या जमाती[ड] [वंजारी व तत्सम जमाती]	२%	४
७] इतर मागास वर्ग	१९%	३८
एकूण राखीव पदांची संख्या		१००
खुल्या पदांची संख्या		१००
	एकूण	२००

१.	२.
११५.	इतर मागास वर्ग
११६.	अनुसूचित जमाती
११७.	अनुसूचित जाती
११८.	खुली
११९.	इतर मागास वर्ग
१२०.	खुली
१२१.	खुली
१२२.	खुली
१२३.	खुली
१२४.	खुली
१२५.	अनुसूचित जाती
१२६.	इतर मागास वर्ग
१२७.	खुली
१२८.	खुली
१२९.	खुली
१३०.	अनुसूचित जमाती
१३१.	इतर मागास वर्ग
१३२.	खुली
१३३.	अपंग [अंध]
१३४.	अनुसूचित जाती
१३५.	खुली
१३६.	इतर मागास वर्ग
१३७.	खुली
१३८.	खुली
१३९.	खुली
१४०.	खुली
१४१.	अनुसूचित जाती
१४२.	इतर मागास वर्ग
१४३.	भटक्या जमाती[क]
१४४.	अनुसूचित जमाती
१४५.	खुली
१४६.	खुली
१४७.	इतर मागासवर्ग
१४८.	खुली
१४९.	अनुसूचित जाती
१५०.	भटक्या जमाती[ड]
१५१.	खुली
१५२.	इतर मागास वर्ग
१५३.	खुली
१५४.	खुली
१५५.	खुली
१५६.	इतर मागास वर्ग
१५७.	अनुसूचित जाती
१५८.	अनुसूचित जमाती
१५९.	खुली
१६०.	खुली
१६१.	भटक्या जमाती[ब]
१६२.	इतर मागास वर्ग
१६३.	खुली
१६४.	खुली
१६५.	अनुसूचित जाती
१६६.	[अपंग][मूक बधीर]
१६७.	विमुक्त जाती[अ]
१६८.	इतर मागास वर्ग
१६९.	खुली
१७०.	खुली
१७१.	खुली
१७२.	अनुसूचित जमाती

..४/-